

ΣΥΜΦΩΝΙΑ-ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Βραζιλίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

αφενός

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ,

αφετέρου

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τις φιλικές σχέσεις και τους παραδοσιακούς δεσμούς μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, που εφεξής καλείται «Κοινότητα», και της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Βραζιλίας, που εφεξής καλείται «Βραζιλία»,

ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ την προσήλωσή τους στις αρχές του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, στις δημοκρατικές αξίες και στην τήρηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ της κοινής δούλησης για διεύρυνση και διαφοροποίηση των εμπορικών τους συναλλαγών καθώς και αύξηση της οικονομικής, επιστημονικής, τεχνικής και χρηματοδοτικής συνεργασίας τους,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τις ευνοϊκές συνέπειες της διαδικασίας μεταρρύθμισης, του οικονομικού εκσυγχρονισμού και της εμπορικής φιλελευθεροποίησης στη Βραζιλία, στις οικονομικές και εμπορικές τους σχέσεις,

ΕΚΦΡΑΖΟΝΤΑΣ την ικανοποίησή τους για την καθιέρωση του διαλόγου μεταξύ της Ομάδας του Ρίο και της Κοινότητας και των κρατών μελών της, που έλαβε μορφή στο πλαίσιο της δήλωσης της Ρώμης της 20ής Δεκεμβρίου 1990, καθώς και για την πρόοδο που σημείωσε η ολοκλήρωση μέσω της Κοινής Αγοράς του νοτίου τμήματος της Λατινικής Αμερικής (Mercosul),

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τη σημασία μιας αυξημένης προστασίας του περιβάλλοντος σε συνδυασμό με την επιτακτική ανάγκη μιας αειφόρου οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης,

ΠΕΠΕΙΣΜΕΝΗ για τη σπουδαιότητα των κανόνων και των αρχών της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (ΓΣΔΕ) όσον αφορά το άνοιγμα των διεθνών συναλλαγών, και επιβεβαιώνοντας τις δεσμεύσεις στο πλαίσιο της εν λόγω συμφωνίας καθώς και την τήρηση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και ελευθερίας των επενδύσεων,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ την ανάγκη προώθησης των κοινωνικών δικαιωμάτων, ιδίως προς όφελος των μειονεκτούντων ομάδων,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΑΝ να συνάψουν την παρούσα συμφωνία και προς το σκοπό αυτό όρισαν πληρεξουσίους:

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ:

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ:

ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ, μετά την ανταλλαγή των πληρεξουσίων εγγράφων τους που δρέθηκαν εντάξει,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΣΤΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ:

*Άρθρο 1***Δημοκρατική βάση της συνεργασίας**

Η σχέση συνεργασίας μεταξύ της Κοινότητας και της Βραζιλίας καθώς και όλες οι διατάξεις της παρούσας συμφωνίας βασίζονται στην τήρηση των δημοκρατικών αρχών και στο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που εμπνέουν την εσωτερική και διεθνή πολιτική της Κοινότητας και της Βραζιλίας, και αποτελούν βασικό στοιχείο της συμφωνίας.

*Άρθρο 2***Ενίσχυση της συνεργασίας**

1. Τα δύο μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να δώσουν νέα ώθηση στις σχέσεις τους. Για την επίτευξη αυτού του θεμελιώδους στόχου, είναι αποφασισμένα να ενθαρρύνουν, ειδικότερα, την ανάπτυξη της συνεργασίας τους στον τομέα του εμπορίου, των επενδύσεων, των οικονομικών και της τεχνολογίας, λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη κατάσταση στην οποία βρίσκεται η Βραζιλία ως αναπτυσσόμενη χώρα.

2. Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη αναγνωρίζουν τη σκοπιμότητα των μεταξύ τους διαβουλεύσεων σε διεθνή θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος.

*Άρθρο 3***Οικονομική συνεργασία**

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη, λαμβάνοντας υπόψη το αμοιβαίο συμφέρον και τους μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους οικονομικούς στόχους τους, αναλαμβάνουν την υποχρέωση να αναπτύξουν την ευρύτερη δυνατή οικονομική συνεργασία. Οι στόχοι της συνεργασίας αυτής είναι ειδικότερα:

- α) ενίσχυση και διαφοροποίηση, εν γένει, των οικονομικών δεσμών τους·
- β) συμβολή στην ανάπτυξη της οικονομίας τους σε σταθερές βάσεις και δελτίωση των αντίστοιχων διοικητικών επιπέδων·
- γ) προώθηση των εμπορικών συναλλαγών, με σκοπό τη διαφοροποίηση και την υψηλή ποιότητα, καθώς και με το άνοιγμα νέων αγορών·
- δ) ενθάρρυνση των ροών των επενδύσεων, των μεταφορών τεχνολογίας και ενίσχυση της προστασίας των επενδύσεων·
- ε) προώθηση της συνεργασίας μεταξύ οικονομικών παραγόντων και, ειδικότερα, μεταξύ των μικρομεσαίων επιχειρήσεων·

στ) δημιουργία ευνοϊκών προϋποθέσεων για την αύξηση της απασχόλησης·

ζ) προστασία και δελτίωση του περιβάλλοντος, ως ειδικού στόχου, αλλά και ως συστατικού στοιχείου της οικονομικής συνεργασίας·

η) προώθηση μέτρων που αποσκοπούν στην ανάπτυξη του αγροτικού τομέα·

θ) ενίσχυση της επιστημονικής υποδομής και των δυνατοτήτων καινοτομίας των δύο μερών·

ι) στήριξη των προσαπειών και πρωτοβουλιών περιφερειακής ολοκλήρωσης.

2. Για το σκοπό αυτό, τα συμβαλλόμενα μέρη καθορίζουν κατόπιν κοινής συμφωνίας, λαμβάνοντας υπόψη τα αμοιβαία συμφέροντα και τις ικανότητες τους, τους τομείς οικονομικής συνεργασίας, χωρίς να αποκλείουν εκ των προτέρων κανένα τομέα. Ειδικότερα, η συνεργασία αυτή καλύπτει τους ακόλουθους τομείς:

α) βιομηχανία·

β) χρησιμοποίηση των φυσικών πόρων, στο πλαίσιο μιας αειφόρου ανάπτυξης·

γ) πνευματική ιδιοκτησία, συμπεριλαμβανομένης και της βιομηχανικής, κανόνες και κριτήρια που αφορούν την ποιότητα·

δ) σύνολο υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών κανόνων·

ε) υπηρεσίες εν γένει, ιδίως στον τομέα του τουρισμού και των μεταφορών·

στ) πληροφορική, ηλεκτρονική, τηλεπικοινωνίες, χρησιμοποίηση των τεχνικών του διαστήματος·

ζ) πληροφόρηση σχετικά με τα νομισματικά θέματα.

3. Για την υλοποίηση των στόχων οικονομικής συνεργασίας, τα συμβαλλόμενα μέρη, σύμφωνα με τη νομοθεσία τους, καταβάλλουν προσπάθειες για να προωθήσουν, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες δραστηριότητες:

α) συνεχή ανταλλαγή πληροφοριών και απόψεων σχετικά με τη συνεργασία, ιδίως με τη σύνδεση με ήδη υπάρχουσες τράπεζες δεδομένων ή με τη δημιουργία νέων τραπεζών δεδομένων·

β) προώθηση των «κοινών επιχειρήσεων» ή γενικότερα της ανάπτυξης εταιρικών σχέσεων που ανταποκρίνονται στις ιδιαιτερότητες των επιχειρήσεων·

γ) επισκέψεις, επαφές και δραστηριότητες προώθησης της συνεργασίας μεταξύ ατόμων και αντιπροσωπειών επιχειρήσεων ή οικονομικών οργανισμών, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας των κατάλληλων μηχανισμών και θεσμών·

- δ) διοργάνωση σεμιναρίων και συναντήσεων των επικεφαλής επιχειρήσεων, καθώς και διοργάνωση και πραγματοποίηση εμπορικών εκθέσεων και συμποσίων για εξειδικευμένα θέματα, καθώς και επαφή των οικονομικών παραγόντων επ' ευκαιρία αυτών των εκδηλώσεων·
- ε) εκπόνηση μελετών ή εκθέσεων αξιολόγησης για τη σκοπιμότητα των έργων ή για τον εκ των προτέρων προσδιορισμό νέων μορφών συνεργασίας·
- στ) προγράμματα έρευνας και ανταλλαγής επιστημόνων.

Άρθρο 4

Μεταχείριση του μάλλον ευνοουμένου κράτους

Τα συμβαλλόμενα μέρη παρέχουν αμοιβαία τη μεταχείριση του μάλλον ευνοουμένου κράτους κατά τις εμπορικές τους σχέσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (ΓΣΔΕ).

Τα δύο μέρη επιδεδαιώνουν τη θούλησή τους να πραγματοποιούν τις εμπορικές τους συναλλαγές βάσει της εν λόγω συμφωνίας.

Άρθρο 5

Ανάπτυξη της εμπορικής συνεργασίας

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προωθήσουν την ανάπτυξη και τη διαφοροποίηση των εμπορικών συναλλαγών σε όσο το δυνατόν υψηλότερο επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη την αντίστοιχη οικονομική κατάσταση τους, με την αμοιβαία χορήγηση των ευρύτερων δυνατών διευκολύνσεων.

2. Για το σκοπό αυτό, τα συμβαλλόμενα μέρη μελετούν τις μεθόδους και τα μέσα περιορισμού και κατάργησης των διαφόρων φραγμών που παρακαλύουν την ανάπτυξη του εμπορίου, ιδίως των μη δασμολογικών ή παραδασμολογικών φραγμών, αφού λάβουν υπόψη τις εργασίες που έχουν ήδη πραγματοποιήσει στον τομέα αυτό οι διεθνείς οργανισμοί.

3. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν να προωθήσουν τις ανταλλαγές πληροφοριών και την πραγματοποίηση συνεννοήσεων όσον αφορά τις τιμές, τις υγειονομικές και τεχνικές προδιαγραφές, τη νομοθεσία και τις πρακτικές που αφορούν το εμπόριο, καθώς και τους δασμούς αντιντάμπινγκ και τους αντισταθμιστικούς δασμούς που ενδεχομένως επιβάλλονται.

4. Με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων και υποχρεώσεών τους στο πλαίσιο της ΓΣΔΕ, τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προοδούν σε αμοιβαία συνεννόηση για κάθε διαφορά που ενδέχεται να προκύψει στον εμπορικό τομέα.

Οι διαβουλεύσεις οργανώνονται το ταχύτερο δυνατό μετά από σχετική αίτηση ενός από τα μέρη. Το συμβαλλόμενο

μέρος που ζητεί διαβουλεύσεις παρέχει στο άλλο μέρος τα αναγκαία στοιχεία για λεπτομερή ανάλυση της κατάστασης.

Τα δύο μέρη επιδιώκουν με αυτό το μηχανισμό την επίλυση της εμπορικής διαφοράς το συντομότερο δυνατό.

5. Όταν, κατά τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, υπάρχουν ισχυρισμοί για την ύπαρξη ντάμπινγκ ή επιδοτήσεων που προκαλούν αφορμή για την πραγματοποίηση έρευνας εκ μέρους των αρμόδιων αρχών, τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν να εξετάσουν τα αιτήματα που υποβάλλει το άλλο μέρος όσον αφορά την εν λόγω περίπτωση.

Οι αρμόδιες αρχές των συμβαλλόμενων μερών ενημερώνουν τα ενδιαφερόμενα μέρη μετά από αίτησή τους, σχετικά με τα ουσιαστικά γεγονότα και τις παρατηρήσεις βάσει των οποίων αναζητείται λύση. Τα εν λόγω στοιχεία παρέχονται πριν συναχθούν οριστικά συμπεράσματα σχετικά με την έρευνα, και εγκαίρως, ώστε τα ενδιαφερόμενα μέρη να δύνανται να υποστηρίξουν τα συμφέροντά τους.

Τα συμβαλλόμενα μέρη πριν επιβάλουν οριστικούς δασμούς αντιντάμπινγκ και αντισταθμιστικούς δασμούς, καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για να επιτύχουν εποικοδομητική λύση στο πρόβλημα.

6. Οι διατάξεις που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους 3, 4 και 5 παύουν να εφαρμόζονται όταν αρχίσει να ισχύει στη Βραζιλία και στην Κοινότητα, ο νέος κώδικας αντιντάμπινγκ και τα άλλα έγγραφα της ΓΣΔΕ που δρίσκονται υπό διαπραγμάτευση στο πλαίσιο του Γύρου της Ουρουγουάης.

Άρθρο 6

Λεπτομέρειες εμπορικής συνεργασίας

Για την επίτευξη δυναμικότερης εμπορικής συνεργασίας, τα συμβαλλόμενα μέρη δεσμεύονται να πραγματοποιήσουν, σύμφωνα με τις αντίστοιχες νομοθεσίες τους και σε συνάρτηση με τα διαφορετικά επίπεδα ανάπτυξής τους, τις ακόλουθες ενέργειες:

- να προωθούν τις συναντήσεις, ανταλλαγές και επαφές μεταξύ των επικεφαλής επιχειρήσεων (των δύο μερών), με σκοπό να εντοπιστούν τα προϊόντα που είναι δυνατόν να αποτελέσουν αντικείμενο εμπορίας στην αγορά του άλλου συμβαλλόμενου μέρους,
- να διευκολύνουν τη διοικητική συνεργασία στον τελωνειακό τομέα μεταξύ των αντίστοιχων αρμόδιων υπηρεσιών τους, ιδίως των δραστηριοτήτων επαγγελματικής κατάρτισης, απλούστευσης των διαδικασιών και πρόλυσης και διαπίστωσης των παραβάσεων των τελωνειακών κανόνων,
- να ενθαρρύνουν και να ενισχύουν τις δραστηριότητες εμπορικής προώθησης, όπως σεμινάρια, συμπόσια, εμπορικές και διομηχανικές εκθέσεις, εμπορικές αποστολές,

επισκέψεις, εμπορικές εβδομάδες και άλλα, με σκοπό τη στήριξη και τη συνόδευση των προσπαθειών για εμπορική ανάπτυξη,

- να ενθαρρύνουν τις οργανώσεις και επιχειρήσεις τους με σκοπό την πραγματοποίηση αμοιβαία επωφελών ενεργειών,
- να λαμβάνουν υπόψη τα αμοιβαία συμφέροντα σχετικά με την πρόσβαση στις αγορές τους για τα βασικά, ημιμεταποιημένα και μεταποιημένα προϊόντα, καθώς και σχετικά με τη σταθεροποίηση των διεθνών αγορών πρώτων υλών, σύμφωνα με τους στόχους που έχουν τεθεί από τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς,
- να εξετάζουν τα μέσα και τα μέτρα για τη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών και την εξουδετέρωση των φραγμών του εμπορίου, λαμβάνοντας υπόψη τις εργασίες στο πλαίσιο των διεθνών οργανισμών.

Άρθρο 7

Προσωρινή εισαγωγή εμπορευμάτων

Τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν αμοιβαία την υποχρέωση να επιτρέπουν απαλλαγή από τους δασμούς ή φόρους εισαγωγής κατά την προσωρινή εισδοχή των εμπορευμάτων, σύμφωνα με την αντίστοιχη νομοθεσία τους, και αφού ληφθούν υπόψη, στο μέτρο του δυνατού, οι διεθνείς συμβάσεις που ισχύουν στον εν λόγω τομέα.

Άρθρο 8

Βιομηχανική συνεργασία

Τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν την ανάπτυξη και τη διαφοροποίηση της παραγωγής της Βραζιλίας στους βιομηχανικούς τομείς και τις υπηρεσίες, προσανατολίζοντας τις ενέργειες συνεργασίας ειδικότερα προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και ευνοώντας τις ενέργειες που μπορούν να διευκολύνουν την πρόσβαση στις πηγές κεφαλαίου, στις αγορές και στις κατάλληλες τεχνολογίες, καθώς και τις επιχειρηματικές συμπράξεις που βασίζονται, ιδίως, στην εμπορία στις αγορές των τρίτων χωρών και μεταξύ των μερών.

Για το σκοπό αυτό, τα μέρη, στο πλαίσιο των αντιστοιχών αρμοδιοτήτων τους, προωθούν τα έργα και τις ενέργειες που ευνοούν τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων, όπως οι κοινές επιχειρήσεις, η υπεργολαβία, η μεταφορά τεχνολογίας, οι άδειες, η εφαρμοσμένη έρευνα και τα διάφορα είδη ατέλειας, ιδίως, με την εδραίωση των υπαρχόντων δικτύων βιομηχανικής προώθησης και επενδύσεων, όπως π.χ. το ECIP (European Community Investment Partners) και το δίκτυο BC-net.

Άρθρο 9

Επενδύσεις

Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν στο πλαίσιο των αντιστοιχών αρμοδιοτήτων, νομοθεσιών και πολιτικής τους:

- να προωθήσουν την αύξηση των αμοιβαία επωφελών επενδύσεων,
- να μελετήσουν τη δυνατότητα εφαρμογής μέτρων και μηχανισμών που να αποσκοπούν στην βελτίωση των όρων για αυτούς τους τύπους επενδύσεων, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της παραγράφου 38 της δήλωσης της Ρώμης για τις σχέσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και των κρατών μελών και των χωρών της Ομάδας του Ρίο.

Άρθρο 10

Επιστημονική και τεχνολογική συνεργασία

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη, λαμβάνοντας υπόψη το αμοιβαίο ενδιαφέρον και τους στόχους της αντίστοιχης επιστημονικής τους πολιτικής, αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προωθήσουν την επιστημονική και τεχνική συνεργασία, η οποία αποσκοπεί ιδίως:

- στην ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των επιστημονικών και τεχνολογικών κοινοτήτων,
- στην προώθηση της ανταλλαγής ερευνητών,
- στην ενθάρρυνση των μεταφορών τεχνολογίας με βάση το αμοιβαίο όφελος,
- στην προώθηση των σχέσεων μεταξύ των κέντρων έρευνας των δύο μερών,
- στον προσδιορισμό των μορφών συνεργασίας στον τομέα των εφαρμογών.

2. Η έκταση της συνεργασίας αποτελεί συνάρτηση της δούλησης των μερών, τα οποία θα επιλέξουν από κοινού τους τομείς που θεωρούν ότι έχουν προτεραιότητα.

3. Για την υλοποίηση των στόχων που έχουν τεθεί, τα συμβαλλόμενα μέρη ευνοούν και ενθαρρύνουν, μεταξύ άλλων δραστηριοτήτων, την κατάρτιση επιστημόνων υψηλού επιπέδου, την υλοποίηση προγραμμάτων κοινής έρευνας, την ανταλλαγή επιστημονικών πληροφοριών, στο πλαίσιο σεμιναρίων, εργαστηρίων, συνεδρίων και συνεδριάσεων εργασίας, μεταξύ των αντιστοιχών επιστημονικών κοινοτήτων. Αυτές οι ενέργειες θα μπορούν να πραγματοποιούνται μεταξύ ιδρυμάτων, οργανισμών και επιχειρήσεων δημοσίου ή ιδιωτικού χαρακτήρα.

*Άρθρο 11***Συνεργασία όσον αφορά του κανόνες**

Με την επιφύλαξη των διεθνών τους υποχρεώσεων, τα συμβαλλόμενα μέρη, εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων τους και σύμφωνα με τη νομοθεσία τους, λαμβάνουν μέτρα για τον περιορισμό των διαφορών στους τομείς της μετρολογίας, της τυποποίησης και της πιστοποίησης, με την προώθηση της χρήσης των κατάλληλων κανόνων και συστημάτων πιστοποίησης. Για το σκοπό αυτό διευκολύνουν ειδικότερα:

- τις σχέσεις μεταξύ των εμπειρογνομόνων, με σκοπό να διευκολύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών και μελετών σχετικά με τη μετρολογία, την τυποποίηση, τον έλεγχο, την προώθηση και την πιστοποίηση της ποιότητας,
- την προώθηση των ανταλλαγών και των επαφών μεταξύ οργανισμών και ιδρυμάτων ειδικευμένων στα θέματα αυτά,
- την ανάπτυξη δράσης με σκοπό την αμοιβαία αναγνώριση των συστημάτων πιστοποίησης της ποιότητας,
- την προώθηση της τεχνικής βοήθειας στον τομέα της μετρολογίας, τυποποίησης και πιστοποίησης, καθώς και τα προγράμματα για τη βελτίωση της ποιότητας,
- τη διοργάνωση συνεδριάσεων συμβουλευτικού χαρακτήρα για να εξασφαλιστεί ότι οι κανόνες δεν αποτελούν εμπόδιο στις συναλλαγές.

*Άρθρο 12***Τεχνολογική ανάπτυξη και πνευματική ιδιοκτησία**

1. Με σκοπό την προώθηση της αποτελεσματικής συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων της Βραζιλίας και της Κοινότητας στα θέματα μεταφοράς τεχνολογίας, χορήγησης αδειών, κοινών επενδύσεων και χρηματοδότησης με επιχειρηματικά κεφάλαια, τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση:

- να προσδιορίσουν τους βιομηχανικούς κλάδους ή τομείς συνεργασίας, καθώς και τους μηχανισμούς που αποσκοπούν στην ενθάρρυνση της βιομηχανικής συνεργασίας στον τομέα της υψηλής τεχνολογίας,
- να συνεργαστούν για να επιτρέψουν την κινητοποίηση χρηματοοικονομικών πόρων για τη στήριξη κοινών επιχειρησιακών προγραμμάτων της Βραζιλίας και της Κοινότητας, με αντικείμενο τη βιομηχανική εφαρμογή νέων τεχνολογικών γνώσεων,
- να στηρίξουν την κατάρτιση ειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού στους τομείς της τεχνολογικής έρευνας και ανάπτυξης,

- να ενθαρρύνουν τις καινοτομίες, με ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τα προγράμματα που εφαρμόζει κάθε συμβαλλόμενο μέρος για το σκοπό αυτό, τακτική ανταλλαγή εμπειριών όσον αφορά τη χρησιμοποίηση των προγραμμάτων που καταρτίστηκαν και τη διοργάνωση της προσωρινής διαμονής των αρμοδίων για την προώθηση των καινοτομιών στα ιδρύματα της Βραζιλίας και της Κοινότητας.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη, τηρώντας τις αντίστοιχες νομοθετικές, κανονιστικές και πολιτικές διατάξεις τους, αναλαμβάνουν την υποχρέωση να εξασφαλίσουν κατάλληλη και αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένων των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, εμπορικών σημάτων προϊόντων ή υπηρεσιών, δικαιωμάτων δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων, γεωγραφικών ονομασιών, συμπεριλαμβανομένων των ονομασιών προέλευσης, βιομηχανικών σχεδίων και μοντέλων, μορφών συνδεσμολογίας των ολοκληρωμένων κυκλωμάτων, με ενίσχυση αυτής της προστασίας αν αυτό αποδειχθεί σκόπιμο. Προσπαθούν επίσης να διευκολύνουν, στο μέτρο των δυνατοτήτων τους, την πρόσβαση σε τράπεζες και σε βάσεις δεδομένων σε αυτόν τον τομέα.

*Άρθρο 13***Συνεργασία στον εξορυκτικό τομέα**

Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν να προωθήσουν, σύμφωνα με την αντίστοιχη νομοθεσία τους, τη συνεργασία στον εξορυκτικό τομέα, κυρίως με την πραγματοποίηση ενεργειών που αφορούν:

- την προώθηση της συμμετοχής των επιχειρήσεων των δύο μερών στη διερεύνηση, την εκμετάλλευση και θέση σε εμπορία των εξορυκτικών πόρων στη Βραζιλία,
- την ανάπτυξη δραστηριοτήτων για την προώθηση των μικρομεσαίων κοινών επιχειρήσεων, στον εξορυκτικό τομέα,
- την ανταλλαγή εμπειριών και τεχνολογίας σχετικά με τη διερεύνηση και εκμετάλλευση ορυκτών πόρων, καθώς και την καθιέρωση κοινών ερευνών με την προώθηση των δυνατοτήτων τεχνολογικής ανάπτυξης.

*Άρθρο 14***Συνεργασία στον τομέα της ενέργειας**

Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία του τομέα της ενέργειας για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και είναι διατεθειμένα να ενισχύσουν τη συνεργασία τους όσον αφορά τη διατήρηση και την αποτελεσματική χρήση της ενέργειας. Η ενισχυμένη συνεργασία θα αφορά τον τομέα προγραμματισμού της ενέργειας και θα λαμβάνει υπόψη τα θέματα που αφορούν το περιβάλλον. Για την επί-

τευξη αυτών των στόχων, τα συμβαλλόμενα μέρη αποφασίζουν να προωθήσουν:

- την κατάρτιση κοινών μελετών και ερευνών,
- τις επαφές μεταξύ αρμοδίων για τον προγραμματισμό σε θέματα ενέργειας (μεταξύ άλλων απολογισμοί σχετικά με την ενέργεια, μελέτες για τις προοπτικές),
- την εκτέλεση σχετικών προγραμμάτων και έργων.

Άρθρο 15

Συνεργασία στον τομέα των μεταφορών

Τα συμβαλλόμενα μέρη, αναγνωρίζοντας τη σημασία των μεταφορών για την οικονομική ανάπτυξη και για εντατικότερες εμπορικές συναλλαγές, θεσπίζουν τα απαραίτητα μέτρα για την ανάπτυξη της συνεργασίας στον τομέα αυτόν.

Όσον αφορά τις εναέριας, οδικές και σιδηροδρομικές μεταφορές, καθώς και τον τομέα της υποδομής, η συνεργασία βασίζεται κυρίως:

- στην ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις αντίστοιχες πολιτικές για θέματα κοινού ενδιαφέροντος,
- σε προγράμματα κατάρτισης που απευθύνονται στους οικονομικούς παράγοντες και στους αρμόδιους της δημόσιας διοίκησης,
- σε τεχνική βοήθεια, ιδίως για τα προγράμματα εκσυγχρονισμού της υποδομής, ανανέωσης των μεταφορικών μέσων και εισαγωγή συνδυασμένων τεχνολογιών και τεχνολογιών για πολλαπλά μέσα.

Άρθρο 16

Συνεργασία στον τομέα των τεχνολογιών πληροφόρησης και τηλεπικοινωνιών, καθώς και της χρησιμοποίησης διαστημικών τεχνικών

Τα συμβαλλόμενα μέρη, διαπιστώνοντας ότι οι τεχνολογίες πληροφόρησης και οι τηλεπικοινωνίες έχουν κεφαλαιώδη σημασία για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, δηλώνουν ότι είναι διατεθειμένα να προωθήσουν τη συνεργασία στους τομείς κοινού ενδιαφέροντος, κυρίως όσον αφορά:

- την τυποποίηση, τις δοκιμές συμμόρφωσης και την πιστοποίηση,
- τις επίγειες και διαστημικές τηλεπικοινωνίες, όπως τα δίκτυα διαβίβασης, οι δορυφόροι, οι οπτικές ίνες, το δίκτυο ISDN (Ψηφιακό Δίκτυο Ενοποιημένων Υπηρεσιών), η διαβίβαση δεδομένων,

- την ηλεκτρονική και μικροηλεκτρονική,
- την εισαγωγική της πληροφορικής και την αυτοματοποίηση,
- την τηλεόραση υψηλής ευκρίνειας,
- την έρευνα και ανάπτυξη νέων τεχνολογιών πληροφόρησης και τηλεπικοινωνιών,
- την προώθηση των επενδύσεων και συνεπενδύσεων.

Η συνεργασία αυτή θα πραγματοποιείται συγκεκριμένα με τους ακόλουθους τρόπους:

- συνεργασία μεταξύ εμπειρογνομόνων,
- μελέτες και ανταλλαγή πληροφοριών,
- επιστημονική και τεχνική κατάρτιση προσωπικού,
- προσδιορισμός έργων εξειδικευμένου χαρακτήρα με κοινό ενδιαφέρον,
- προώθηση κοινών έργων στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης καθώς και δημιουργία δικτύων πληροφόρησης και τραπεζών δεδομένων, μεταξύ πανεπιστημίων, κέντρων έρευνας, εργαστηρίων δοκιμών, επιχειρήσεων και φορέων εκμετάλλευσης των δημόσιων ή ιδιωτικών δικτύων της Κοινότητας ή της Βραζιλίας.

Άρθρο 17

Συνεργασία στον τομέα του τουρισμού

Τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν, σύμφωνα με τη νομοθεσία τους, την ανάπτυξη της συνεργασίας στον τουριστικό τομέα με την πραγματοποίηση συγκεκριμένων ενεργειών όπως:

- ανταλλαγή πληροφοριών, μελετών για τις προοπτικές της αγοράς,
- ενίσχυση του τομέα της στατιστικής και της πληροφορικής,
- ενέργειες κατάρτισης,
- διοργάνωση εκδηλώσεων,
- την προώθηση επενδύσεων και κοινών επενδυτικών έργων για την ανάπτυξη του τουρισμού.

Άρθρο 18

Συνεργασία στον τομέα του περιβάλλοντος

Τα μέρη, καθιερώνοντας συνεργασία στον τομέα του περιβάλλοντος, εκφράζουν τη βούλησή τους να συνεισφέρουν στην αειφόρο ανάπτυξη. Τα μέρη επιδιώκουν να συμβιβά-

σουν την επιτακτική ανάγκη της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης με την απαραίτητη προστασία της φύσεως, και να αποδώσουν στο πλαίσιο της συνεργασίας τους, ειδική προσοχή στα μειονεκτικότερα στρώματα του πληθυσμού, στα προβλήματα των αστικών κέντρων και στην προστασία των οικοσυστημάτων, π.χ. των τροπικών δασών.

Για το σκοπό αυτό, σύμφωνα με τη νομοθεσία τους, τα μέρη επιδιώκουν την πραγματοποίηση κοινών ενεργειών που αποσκοπούν μεταξύ άλλων:

- στην ενίσχυση των δημόσιων και ιδιωτικών περιβαλλοντικών δομών,
- στην κατάρτιση εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού,
- στην πληροφόρηση και την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης,
- στην εκπόνηση μελετών, και τη διοργάνωση συναντήσεων: ανταλλαγές γνώσεων και πραγματογνωμοσύνης,
- στην κατάρτιση κοινών προγραμμάτων,
- στη στήριξη και ενίσχυση της έρευνας στον τομέα του περιβάλλοντος,
- στη διομηχανική συνεργασία, εφαρμοσμένη στο περιβάλλον.

Άρθρο 19

Συνεργασία στο γεωργικό, δασικό και αγροτικό τομέα

Τα συμβαλλόμενα μέρη καθιερώνουν συνεργασία στο γεωργικό, δασικό, γεωργοδιομηχανικό και γεωργοεπισιτιστικό τομέα.

Για το σκοπό αυτό εξετάζουν με πνεύμα συνεργασίας και καλή θέληση, αφού λάβουν υπόψη τις αντίστοιχες νομοθεσίες τους στον εν λόγω τομέα:

- τις δυνατότητες ανάπτυξης των συναλλαγών γεωργικών, δασικών και γεωργοδιομηχανικών προϊόντων,
- τα υγειονομικά, φυτοϋγειονομικά και περιβαλλοντολογικά μέτρα και φραγμούς, καθώς τις συνέπειές τους, έτσι ώστε να μην παρεμποδίζουν τις εμπορικές συναλλαγές.

Τα συμβαλλόμενα μέρη καταβάλλουν προσπάθειες για την πραγματοποίηση ενεργειών που ενθαρρύνουν τη συνεργασία στους τομείς:

- της ανάπτυξης του γεωργικού τομέα,
- της ανάπτυξης και προστασίας των δασικών πόρων,
- του γεωργικού και αγροτικού περιβάλλοντος,

- των προβλημάτων που συνδέονται με την ανθρώπινη διάσταση της ανάπτυξης,
- της επιστημονικής και τεχνολογικής κατάρτισης σε γεωργικά θέματα,
- της γεωπονικής έρευνας,
- των επαφών μεταξύ γεωργικών παραγωγών των δύο μερών με σκοπό τη διευκόλυνση των εμπορικών τους συναλλαγών και των επενδύσεων,
- των γεωργικών στατιστικών.

Άρθρο 20

Συνεργασία στον τομέα της δημόσιας υγείας

Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν να συνεργαστούν στον τομέα της δημόσιας υγείας, με στόχο να βελτιωθεί η ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται στη Βραζιλία, κυρίως όσον αφορά τις ανάγκες των μειονεκτικότερων στρωμάτων του πληθυσμού.

Για το σκοπό αυτό, επιδιώκουν:

- να στηρίζουν την επαγγελματική κατάρτιση σε συγκεκριμένους τομείς της υγείας,
- να καταρτίσουν προγράμματα και έργα που αποσκοπούν στη βελτίωση των υγειονομικών συνθηκών και της κοινωνικής ευημερίας στα αστικά κέντρα και στην ύπαιθρο,
- να στηρίζουν την καταπολέμηση των λοιμωδών και μολυσματικών νόσων, συμπεριλαμβανομένου του Συνδρόμου Επίκτητης Ανοσιοποιητικής Ανεπάρκειας (AIDS).

Άρθρο 21

Συνεργασία στον τομέα της κοινωνικής ανάπτυξης

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη καθιερώνουν συνεργασία στον τομέα της κοινωνικής ανάπτυξης με σκοπό τη βελτίωση του επιπέδου και της ποιότητας της ζωής των μειονεκτικότερων ομάδων του πληθυσμού.

2. Τα μέτρα και οι ενέργειες που αποσκοπούν στην επίτευξη αυτών των στόχων περιλαμβάνουν στήριξη, ιδίως υπό μορφή τεχνικής βοήθειας, στους ακόλουθους τομείς:

- διαχείριση των κοινωνικών υπηρεσιών,
- επαγγελματική κατάρτιση και δημιουργία θέσεων απασχόλησης,
- βελτίωση των συνθηκών κατοικίας και υγιεινής στα αστικά κέντρα και στην ύπαιθρο,

- πρόληψη στον τομέα της υγείας,
- προστασία των παιδιών,
- προγράμματα εκπαίδευσης και παροχής δότηθειας στους ανήλικους εγκληματίες.

Άρθρο 22

Καταπολέμηση των ναρκωτικών

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση, σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους, να συντονίζουν και να εντείνουν τις προσπάθειες τους για την πρόληψη και μείωση της παραγωγής και της κατανάλωσης ναρκωτικών.
2. Η συνεργασία αυτή περιλαμβάνει ιδίως:
 - έργα για την κατάρτιση, εκπαίδευση, περίθαλψη και αποκατάσταση των ναρκομανών, συμπεριλαμβανομένης και της επανένταξής τους στον εργατικό και κοινωνικό δίο· αυτά τα έργα θα πραγματοποιούνται στη δικαιούχα χώρα, με την αξιοποίηση, στο μέτρο του δυνατού, της υπάρχουσας υποδομής,
 - ερευνητικά προγράμματα και έργα,
 - ενέργειες οικονομικής συνεργασίας με την προώθηση των εναλλακτικών οικονομικών επιλογών,
 - ανταλλαγή όλων των σχετικών πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένου του τομέα νομιμοποίησης προσόδων που προέρχονται από το παράνομο εμπόριο ναρκωτικών.

3. Για τη χρηματοδότηση των ενεργειών που θα αναληφθούν στο πλαίσιο της προηγούμενης παραγράφου, τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να ζητήσουν τη συνεργασία δημοσίων και ιδιωτικών φορέων, καθώς και εθνικών, περιφερειακών και διεθνών οργανώσεων.

Άρθρο 23

Συνεργασία στον τομέα της περιφερειακής ολοκλήρωσης και συνεργασίας

1. Η συνεργασία μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών μπορεί να επεκταθεί σε ενέργειες στο πλαίσιο συμφωνιών συνεργασίας ή ολοκλήρωσης με τρίτες χώρες της ίδιας περιοχής, υπό τον όρο ότι συμβιβάζονται με τις εν λόγω συμφωνίες.
2. Χωρίς να εξαιρεθεί κανένας τομέας, λαμβάνονται υπόψη ιδίως οι ενέργειες που αφορούν:
 - την τεχνική δότηθεια (αποστολή εμπειρογνομώνων, κατάρτιση τεχνικών σε ορισμένα πρακτικά θέματα της ολοκλήρωσης),
 - την προώθηση του διαπεριφερειακού εμπορίου,

- τη στήριξη των περιφερειακών φορέων, καθώς και των έργων και των πρωτοβουλιών που αποφασίζονται από κοινού, τόσο στο πλαίσιο του Mercosul, της Ομάδας του Ρίο, όσο και στο πλαίσιο της συνθήκης συνεργασίας του Αμαζονίου,
- μελέτες στους τομείς περιφερειακών συνδέσεων και επι-κοινωνιών.

3. Ορισμένοι τομείς παρέμβασης μπορούν να προωθηθούν, κατόπιν κοινής συμφωνίας, για να τεθεί η συνεργασία εκτός του αυστηρά διμερούς πλαισίου, με τη συγκέντρωση άλλων επίσης ενδιαφερόμενων τρίτων χωρών, και ιδίως οι τομείς των τηλεπικοινωνιών και του περιβάλλοντος.

Μετά από αίτηση ενός από τα συμβαλλόμενα μέρη, η περιφερειακή διάσταση μπορεί να ληφθεί υπόψη σε οποιοδήποτε άλλο έργο.

Άρθρο 24

Συνεργασία στον τομέα της δημόσιας διοίκησης

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη, σύμφωνα με τις αντίστοιχες νομοθεσίες τους, συνεργάζονται στον τομέα της δημόσιας διοίκησης, τόσο σε ομοσπονδιακό επίπεδο όσο και σε επίπεδο κράτους και τοπικών αρχών.
2. Για την επίτευξη των στόχων αυτών τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν μέτρα που αποσκοπούν:
 - στον εκσυγχρονισμό του δημόσιου τομέα,
 - στην κατάρτιση σε νέες διοικητικές τεχνικές,
 - στην επιμόρφωση για την τελειοποίηση ή τον εμπλουτισμό των γνώσεων και δεξιοτήτων για την αύξηση της κινητικότητας και την πραγματοποίηση των αναδιπλώσεων που απαιτούν οι διοικητικές προσαρμογές,
 - στη δελτίωση και την τελειοποίηση των μεθόδων προγραμματισμού της κατάρτισης των προϋπολογισμών,
 - στην τεχνική δότηθεια που προορίζεται για τη διοίκηση των κοινωνικών υπηρεσιών, και στη συνεργασία στον τομέα του οικονομικού και κοινωνικού προγραμματισμού.
3. Συνεπώς τα κράτη μέλη διοργανώνουν:
 - συναντήσεις και επισκέψεις τεχνικών, καθώς και σεμινάρια και προγράμματα κατάρτισης για υπαλλήλους και εργαζομένους στη διοίκηση, σε ομοσπονδιακό και κρατικό επίπεδο και επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης.
 - ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με προγράμματα που αποσκοπούν στον εκσυγχρονισμό αυτών των διοικήσεων.

*Άρθρο 25***Συνεργασία σε θέματα πληροφόρησης και στον πολιτιστικό τομέα**

Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν, στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, να αναλάβουν κοινή δράση στον τομέα της πληροφόρησης και της επικοινωνίας με σκοπό την ενίσχυση των πολιτιστικών δεσμών που ήδη υπάρχουν μεταξύ της Βραζιλίας και των κρατών μελών της Κοινότητας.

Οι δράσεις αυτές λαμβάνουν ιδίως τις ακόλουθες μορφές:

- ανταλλαγές απόψεων σχετικά με θέματα κοινού ενδιαφέροντος στον πολιτιστικό τομέα,
- προπαρασκευαστικές μελέτες και τεχνική βοήθεια για τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς,
- ενθάρρυνση εκδηλώσεων πολιτιστικού χαρακτήρα, πολιτιστικών και ακαδημαϊκών ανταλλαγών.

*Άρθρο 26***Συνεργασία στον τομέα της αλιείας**

Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της προσέγγισης των αμοιβαίων συμφερόντων τους στον τομέα της αλιείας. Κατά συνέπεια, επιδιώκουν την ενίσχυση και την ανάπτυξη της συνεργασίας τους στον τομέα αυτό, μέσω της κατάρτισης και εκτέλεση ειδικών προγραμμάτων με την ενεργή συμμετοχή των αρμόδιων οικονομικών παραγόντων.

*Άρθρο 27***Συνεργασία στον τομέα της κατάρτισης**

Τα συμβαλλόμενα μέρη πραγματοποιούν προγράμματα κατάρτισης του προσωπικού στους τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος, αφού λάβουν υπόψη τις νέες τεχνολογίες σε αυτόν τον τομέα.

Αυτή η συνεργασία μπορεί να λάβει τη μορφή:

- ειδικών ενεργειών, με την αποστολή εμπειρογνομόνων ή επαγγελματιών στη χώρα εταίρο,
- προγραμμάτων κατάρτισης που προορίζονται για τους επιμορφωτές, τα διοικητικά στελέχη ή τα στελέχη του ιδιωτικού τομέα,
- προγραμμάτων ανταλλαγής γνώσεων και τεχνικών μεταξύ φορέων, π.χ. στον τομέα της στατιστικής.

*Άρθρο 28***Μέσα για την πραγματοποίηση της συνεργασίας**

Τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να διαθέσουν, εντός των ορίων των δυνατοτήτων τους και στο πλαίσιο των αντίστοιχων μηχανισμών τους, τα κατάλληλα μέσα για την υλοποίηση των στόχων συνεργασίας που προβλέπει η παρούσα συμφωνία, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών μέσων. Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιείται πολυετής προγραμματισμός και καθορισμός των προτεραιοτήτων, αφού ληφθούν υπόψη οι ανάγκες και το επίπεδο ανάπτυξης της Βραζιλίας.

*Άρθρο 29***Μεικτή επιτροπή**

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αποφασίζουν να παρατείνουν τη μεικτή επιτροπή που συστάθηκε με τη συμφωνία συνεργασίας που υπεγράφη το 1982· αποφασίζουν επίσης να παρατείνουν την υποεπιτροπή επιστήμης και τεχνολογίας που συστάθηκε το 1987 και την υποεπιτροπή διομηχανικής συνεργασίας του 1989.

2. Στόχος της μεικτής επιτροπής είναι:

- να μεριμνά για την ορθή λειτουργία της συμφωνίας,
- να συντονίζει τις δραστηριότητες, τα έργα και τις συγκεκριμένες δράσεις που αφορούν τους στόχους της παρούσας συμφωνίας και να προτείνει τα μέτρα που είναι αναγκαία για την εφαρμογή της,
- να παρακολουθεί την εξέλιξη των εμπορικών συναλλαγών και της συνεργασίας μεταξύ των μερών,
- να υποβάλλει τις απαραίτητες συστάσεις για την επέκταση των εμπορικών συναλλαγών και την εντατικοποίηση και διαφοροποίηση της συνεργασίας,
- να αναζητεί τα κατάλληλα μέσα για τη πρόληψη των δυσχερειών που ενδέχεται να παρουσιαστούν στους τομείς που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία.

3. Τα συμβαλλόμενα μέρη καθορίζουν, με κοινή συμφωνία, την ημερήσια διάταξη της μεικτής επιτροπής, καθώς και την ημερομηνία και τον τόπο σύγκλησής της.

Η εν λόγω επιτροπή προβλέπει διατάξεις όσον αφορά τη συχνότητα και τον τόπο των επόμενων συνεδριάσεων, την προεδρία, τη δυνατότητα σύστασης υποεπιτροπών άλλων από τις ήδη υπάρχουσες, και άλλα ενδεχόμενα θέματα.

Άρθρο 30**Άλλες συμφωνίες**

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των συνθηκών για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η παρούσα συμφωνία, καθώς και οποιοδήποτε μέτρο λαμβάνεται σύμφωνα με αυτήν, δεν θίγει τις αρμοδιότητες των κρατών μελών της Κοινότητας όσον αφορά τη θέσπιση διμερών μέτρων με τη Βραζιλία στα πλαίσια της οικονομικής συνεργασίας με τη χώρα αυτή, και ενδεχομένως τη σύναψη νέων συμφωνιών οικονομικής συνεργασίας με τη Βραζιλία.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραπάνω παραγράφου, σχετικά με την οικονομική συνεργασία, οι διατάξεις της παρούσας συμφωνίας υποκαθιστούν τις διατάξεις συμφωνιών που έχουν συναφθεί μεταξύ των κρατών μελών της Κοινότητας και της Βραζιλίας που είτε δεν συμβιβάζονται είτε είναι όμοιες με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 31**Ρήτρα εδαφικής ισχύος της συμφωνίας**

Η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται αφενός, στα εδάφη που εφαρμόζεται η συνθήκη για την ίδρυση της Κοινότητας υπό τους όρους που προβλέπονται από την εν λόγω συνθήκη και αφετέρου, στην επικράτεια της Βραζιλίας.

Άρθρο 32**Παραρτήματα**

Τα παραρτήματα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 33**Έναρξη ισχύος και σιωπηρή ανανέωση**

Η παρούσα συμφωνία αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα του μηνός που ακολουθεί την ημερομηνία κατά την οποία τα συμβαλλόμενα μέρη γνωστοποιούν αμοιβαία την ολοκλήρωση των αναγκαίων σχετικών νομοθετικών διαδικασιών, και συνάπτεται για περίοδο πέντε ετών. Η συμφωνία ανανεώνεται σιωπηρά κάθε χρόνο εφόσον δεν την καταγγείλει ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη με γνωστοποίηση στο άλλο μέρος έξι μήνες πριν την ημερομηνία λήξεως.

Άρθρο 34**Αυθεντικά κείμενα**

Η παρούσα συμφωνία συντάσσεται σε δύο αντίτυπα στην ισπανική, αγγλική, γαλλική, γερμανική, δανική, ελληνική, ιταλική, ολλανδική και πορτογαλική γλώσσα και όλα τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά.

Άρθρο 35**Εξελικτική ρήτρα**

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να αποφασίσουν από κοινού να επεκτείνουν την παρούσα συμφωνία με σκοπό να αυξηθούν τα επίπεδα συνεργασίας και να συμπληρωθούν με συμφωνίες που αφορούν συγκεκριμένους τομείς ή δραστηριότητες.

2. Καθένα από τα συμβαλλόμενα μέρη έχει τη δυνατότητα, εφόσον δεν θίγεται η εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, να διαμορφώνει προτάσεις με στόχο τη διεύρυνση της αμοιβαίας συνεργασίας, αφού λάβει υπόψη την πείρα που αποκτάται κατά τη διάρκεια της εφαρμογής της.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**Ανταλλαγή επιστολών για θέματα θαλάσσιων μεταφορών****Επιστολή αριθ. 1**

Κύριε,

Θα παρακαλούσαμε να μας επιβεβαιώσετε ότι η κυβέρνησή σας συμφωνεί στα εξής:

Με την ευκαιρία της υπογραφής της συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Βραζιλίας, τα μέρη δεσμεύτηκαν να αντιμετωπίσουν με κατάλληλο τρόπο τα θέματα σχετικά με τη λειτουργία των θαλάσσιων μεταφορών και ειδικά στην περίπτωση που θα αποτελούσαν εμπόδιο για την ανάπτυξη των συναλλαγών. Σχετικά με το θέμα αυτό, θα αναζητηθούν αμοιβαία

ικανοποιητικές λύσεις που θα τηρούν την αρχή του ελεύθερου και θεμιτού ανταγωνισμού σε εμπορική βάση.

Συμφωνήθηκε επίσης ότι τα ζητήματα αυτά θα εξετασθούν κατά τις συνεδριάσεις της μεικτής επιτροπής.

Με εξαιρετική εκτίμηση,

*Εξ ονόματος του Συμβουλίου
των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*

Επιστολή αριθ. 2

Κύριοι,

Έχω την τιμή να σας γνωστοποιήσω τη λήψη της επιστολής σας και να επιβεβαιώσω ότι η κυβέρνησή μου συμφωνεί στα εξής:

«Με την ευκαιρία της υπογραφής της συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Βραζιλίας, τα μέρη δεσμεύτηκαν να αντιμετωπίσουν με κατάλληλο τρόπο τα θέματα σχετικά με τη λειτουργία των θαλάσσιων μεταφορών και ειδικά στην περίπτωση που θα αποτελούσαν εμπόδιο για την ανάπτυξη των συναλλαγών. Σχετικά με το θέμα αυτό, θα αναζητηθούν αμοιβαία ικανοποιητικές λύσεις που θα τηρούν την αρχή του ελεύθερου και θεμιτού ανταγωνισμού σε εμπορική βάση.

Συμφωνήθηκε επίσης ότι τα ζητήματα αυτά θα εξεταστούν κατά τις συνεδριάσεις της μεικτής επιτροπής.»

Με εξαιρετική εκτίμηση,

*Για την κυβέρνηση
της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Βραζιλίας*

Δήλωση για την πυρηνική συνεργασία, η οποία δεν αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της συμφωνίας

Τα δύο μέρη συμφωνούν να διευκρινίσουν με μεταγενέστερη ανταλλαγή επιστολών τις λεπτομέρειες και τις μορφές συνεργασίας που σκοπεύουν να αναπτύξουν στον πυρηνικό τομέα.

Για το σκοπό αυτό, προβαίνουν σε όλες τις απαραίτητες επαφές στα κατάλληλα επίπεδα.
